Написав Віктор Душко
П'ятниця, 04 березня 2016, 16:34

Джерело: Буквоїд

«Орли та янголи» Юлі Це . Свого часу ця книжка наробила багато галасу в Європі – тим і спонукала мене до читання. Віднайти на сторінках роману схему побудови внутрішнього світу пересічного німця, оскільки події відбуваються у Ляйпцизі та Відні, і чим, якими словами, вчинками і масштабними діями можна його вразити – це було б цікаво. Для мене, принаймні. Якби знав, яким те читання буде нелегким – напевно, не брався б. Бо авторка має неабиякий хист дев'ять десятих обсягу роману водити читача манівцями, аби розкласти все по полицях у одній десятій. Ще й оту одну десяту не гепнути окремим кавалком, а розмережити по всьому роману.

Та по порядку. Що я маю за манівці? По-перше, це європейські рефлексії. Тобто, тут, у контексті, надмірну зануреність героїв у власний світ. Доволі моторошний. І тоді, читаючи про Ляйпціг чи Відень, виникає підозра, що йдеться про якісь бразильські фавели, а не про європейські міста, серед яких Відень, за неофіційним статусом, – найгарніше місто світу.

Та це зовнішнє. Внутрішнє теж недалеко відбігло… кокаїн, морозиво на шкарпетці, існування «на ізмєнє», – у складної людини і внутрішній світ складний…. Перша половина роману сприймається як суцільна маячня. Тільки-но вхопишся за кінчик якогось логічного ланцюжка, як авторка вже його покинула і взялася за другого. Лише під кінець призвичаївся розрізняти: де головний герой з Джесі, а де з Кларою, вона ж Луїза; де мова йде про сучасні події, а де про події дворічної давнини, або ще більш давні.

Через весь роман сенсово тягнеться не горезвісна червона лінія, а біла доріжка кокаїну. Як нагадування про контекст дійства – це, як на мій смак, надмірно. Вистачило б і звичайного страху. Хоча… саме за допомого кокаїну Макс досягає свого звичайного, у сенсі, людського, стану.

На якусь мить віддав належне фаховій самовідданості журналістки Клари: терпіти вибрики рефлексуючого наркомана заради отримання інформації – це викликало, щонайменше, розуміння спонукальних мотивів такого вчинку. Та авторка і тут придушила сентиментальність у зародку – все це Клара/Луїза робила за бабло.

Є книжки, які можна читати з бутербродом у руці. Цю книжку ні, бо натуралізм місцями зашкалює. Тут і відрізані жіночі вуха, і гоління напівмертвої жінки, і борсання у багнюці… то ж бутерброда доведеться відкласти. Що призведе до гарантованого схуднення….

Попри надмірне нагромадження всіляких подробиць, викликає повагу відмова авторки описати дію наркотиків на свідомість – це зробив вже Г.Флобер у «Квітах зла» та організацію і технологію перевезення наркотиків – це зробив Ф.Форсайт у «Кобрі». Замість цього авторка розкрила ще одну сторону діяльності наркоторговців.

Новим знанням для мене виявилась, несподіваною за наслідками, роль міжнародних організацій будь-якого штибу: від благодійних до об’єднань за фаховою ознакою. Співпраця керівника організації міжнародних адвокатів з наркоперевізниками у ступенях цинізму знаходиться десь у призових пунктах.

Те, що міжнародні правничі об’єднання стоять над національними інтересами країн-учасниць, читалося, як ймовірне, вже давно. Авторка взяла на себе сміливість і вивела цю діяльність, як майже доконаний факт.

Стара приказка, що пересічна людина не має знати, з чого роблять ковбасу і політику, вкотре знайшла своє підтвердження на сторінках роману. Те, що на людській трагедії, і не тільки на театральних підмостках, можна добряче заробити, показано доста переконливо. Те, що принципи існування ЄС, з його відсутністю внутрішніх кордонів, не

тільки здобуток європейців, а й спрощений наркотрафік для криміналу – теж не біном Ньютона, як казав класик. То ж, подовження цього трафіку, як наслідок «розширення ЄС на схід» є цілком логічним і прогнозованим.

Та є ще один нюанс, який робить доробок Юлії Це актуальним і сьогодні. Загальна депресія, неспроможність скерувати свою долю у конструктивне русло, існування виключно у своєму світі – всім цим перенасичена книжка. І все це певною мірою пояснює той психологічний стан європейців, який, не в останню чергу, призвів до непростих, м'яко кажучи, відносин з небажаними іммігрантами. Ось на цьому і зупинюся.